

Kas ikka kõik igatsevad talve?

Kui talvekuu keskmine temperatuur jäi väga napilt alla normi, siis sademeid tuli 150% tavalisest kogusest.

Kui enamiku aja aastast ootab Eesti inimene suvist soojust ning päikesepaistet, siis novembrist alates igatsetakse juba krõbedamat külma ja lumist vaadet.

Aga kas ikka kõik ootavad talve? Ühe küsitluse kohaselt meeldib talv 39 protsendile naistest, 61 protsendile mitte väga. Samast uuringust selgub veel, et 39 protsendil naistest on talvekasukas olemas, 61 protsendil mitte.

Tänavu läks küll nii, et novembris läks vaja nii vihmavarjusid kui ka tõsisemat talveriiet. Ilmaskaalal kõikus õhusoe 12 plusspügalast pea 26 miinuskraadini. Sadas nii vihma, lõrtsi kui ka lund. Nagu tavalisel eeltalvel ikka.

Mart oli kadrist soojem

Kuu esimeste päevade paiku oli vaikne – see näitab, et esivanemad on Eesti rahvaga rahul.

Noorte martide varbad valutasiid seekord vähem, kui kadri-de küüned külmetasid. Oli ju novembri lõpukolmandik eelmis-test kõvasti jahedam. Eesti kesk-

Igäihe lemmik talv kindlasti pole. 18. novembri ilm Jõgevamaal õnneks väga ei kimbutanud.

mised õhutemperatuurid olid esimesel ja teisel dekaadil meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi arvutuste kohaselt 1,3 ning 3,6 kraadi normist ehk pikaajalisest keskmisest soojemad, kolmas aga tervelt 4,6 kraadi võrra külmem.

Et üle suhteliselt sooja Soome lahë kandus meile kirdest jäist õhku, tekkisid nn järve- (mere-, lahe-) efekti tõttu suured värsked

lumepilved, mis tühjenesid Põhja-Eesti kohal (vt ka eelmist Maa-lehte). Tallinn mattus lumme.

Kokkuvõttes jäi talvekuu keskmine temperatuur 1,1 °C 0,2 pügala võrra normile alla. Sademeid tuli keskmiselt 94 mm, mis teeb ligi 150% tavalisest kogusest. Palju sadas Valgas (123 mm) ja Mustvees (117 mm), vähem saartel (Vil-sandil 56 mm).

Püstitati ka paar ilmarekordit, küll kohalikkude. Näiteks 15. kuu-päeval mõõdeti Tõraveres uueks päevarekordiks +11,8 °C, Jõhvi temperatuurinäit viimasel kuu-päeval –25,9 °C (kohalik kuu kül-marekord) jäi vaid kümnendiku kraadi võrra alla 1951. aastal Jõ-geval püstitatud Eesti novembri rekordile.

Sel kuul pole nii paksu lund kunagi varem mõõdetud ei Va-

RAIVO TASSO

nakülas Lahemaal (46 cm) ega Jõhvis (44 cm).

Moskvas püstitati uusi no- vembri soojarekordideid neljal päeval jutti (kõvim isegi öösel, mida juhtub harva: +13,5°).

Uputas Peterburis, Belgias, Hollandis, Inglismaal. Sirvisin vanu materjale: täpselt kahe aasta eest kirjeldati üleujutust Cornwal- li poolsaarel Edela-Inglismaal nii: “Valitseb absoluutne kaos!”

Siberis Verhojanski linnas avati pidulikult mälestussam- mas “125 aastat külmarekor- dist”. Too põhjapoolkera tipp- tulemus –67,8 °C mõõdeti juba 3. jaanuaril 1885. aastal.

Mälumänguritele

Küsimus mälumängureile. Mil- line riik maailmas on sündinud tänu loodusõnnetusele?

Vastus on selline: 12. no- vembril möödus 40 aastat inim- konna ajaloo vahest kõige ohv- riterohkemast ilmakatastroofist. Ühe ööga sai Ida-Pakistanis Gan- gese jõe deltas väga tugeva troo- pilise tsükloni tekitatud üleuju- tuses surma vähemalt pool mil- jonit inimest! Valitsus ei suut- nud kannatanuile kiiret abi osu- tada. Tulemus – 1971. aastal löi piirkond Pakistanist lahku ning tekkis Bangladesh riik.

AIN KALLIS